

M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 4 (CBCS) Examination
March/April-2025 (As Per Syllabus Year June-2024)
Vedantshastra: BrahmSutra ShriBhashya(Ele-5 (New-23))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પરિચ્છેદોનો અનુવાદ કરો. (૧૪)
- Que-1 Translate any two Paragraphs from the following. (14)
- ૧) નનુ:- 'દેવદત્તઃ શ્યામો યુવા લોહિતાક્ષઃ સમપરિમાણ' ઇત્યત્ર વિશેષણબહુત્વેડપ્યેક એવ દેવદત્તઃ પ્રતીયતે- એવમાત્રાપ્યેકમેવ બ્રહ્મ ભવતિ, નૈવમ્, તત્ર પ્રમાણાન્તરે વૈક્યપ્રતીતેઃ - એકસ્મિન્નેવ વિશેષણાનામુપસંહારઃ, અન્યથા તત્રાપિ વ્યાવર્તકત્વેનાનેકત્વપારિહાર્યમ્, અત્ર ત્વનેકેનૈવ વિશેષણેન લિલક્ષયિષિતત્વાદ્ બ્રહ્મણઃ પ્રમાણાન્તરેપૈક્યમનવગતમિતિ- વ્યાવર્તકભેદેન બ્રહ્મબહુત્વમવર્જનીયમ્ ।
 - ૨) નનુ શાસ્ત્રયોનિત્વં બ્રહ્મણો ન સંભવતિ; પ્રમાણાન્તરવેદ્યત્વાદ્બ્રહ્મણઃ । અપ્રાપ્તે તુ- શાસ્ત્રમર્થવત્ । કિં તર્હિ તત્ર પ્રમાણમ્, ન તાવત્પ્રત્યક્ષમ્; તદ્ધિ દ્વિવિધિમ્- ઇન્દ્રિયસંભવં, યોગસંભવં ચેતિ । ઇન્દ્રિયસંભવં ચ બાહ્યસંભવમ્, આન્તસંભવં ચેતિ દ્વિધા । બાહ્યેન્દ્રિયાણિ વિદ્યમાનસંનિકર્ષયોગ્યસ્વવિષયબોધજનકાનીતિન સર્વાર્થસાક્ષાત્કારતન્નિર્માણસમર્થ - પુરુષવિશેષવિષયોબોધ જનકાનિ ।
 - ૩) અત્ર કશ્ચિદાહ- વેદાન્તવાક્યાન્યપિ કાર્યપરતયૈવ બ્રહ્મણિ પ્રભાતભાવમનુભવન્તિ । કથમ્, નિષ્પ્રપન્નમદ્વિતીયં જ્ઞાનેકરસં બ્રહ્માનાદ્યવિદ્યયા સપ્રપન્નતયા પ્રતીયમાનં નિષ્પ્રયન્નં કુર્યાદિતિ- બ્રહ્મણઃ પ્રપન્નપ્રવિલયદ્વારેણવિધિ વિષયત્વમિતિ । કૌડસૌ દ્રષ્ટદશ્યરુપપ્રપન્નપ્રવિલયદ્વારેણ સાધ્યજ્ઞાનેકરસબ્રહ્મવિષયો વિધિ; 'ન દૃષ્ટેર્દ્રષ્ટારં પશ્યેઃ, ન મતેર્મન્તારં મન્વીયાઃ' (પૃ. ૩/૮/૨) ઇત્યાદિઃ ।
 - ૪) ન ચ જ્ઞાનમાત્રાદ્વન્ધનિવૃત્તિર્ન દૃષ્ટેતિ વાચ્યમ્; બન્ધસ્ય મિથ્યારૂપત્વેન જ્ઞાનોત્તરકાલં સ્થિત્યનુપપત્તેઃ । અત એવ ન શરીરપાતાદૂર્ધ્વમેવ બન્ધનિવૃત્તિરતિ વક્તું યુક્તમ્ । ન હિ મિથ્યારૂપસર્પનિવૃત્તું રજ્જુયાથાત્મ્યજ્ઞાનાતિરેકેણ સર્પવિનાશમપેક્ષતે । યદિ શરીરસમ્બન્ધઃ પારમાર્થિકસ્તર્હિ તદ્વિનાશાપેક્ષા, સ તુ બ્રહ્મવ્યતિરિક્તતયા ન પારમાર્થિકઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો. (૧૪)
- Que-2 Explain with reference any two of the following: (14)
- ૧) ન તાવજ્જન્માદયો વિશેષણત્વેન બ્રહ્મ લક્ષ્યન્તિ ।
 - ૨) મન એવ હિ સંકલ્પહેતુઃ ।
 - ૩) દર્શનાનુગુણેનૈવ હિ સર્વત્ર શક્તિકલ્પના ।
 - ૪) ન વેદાન્તવાક્યાનિબ્રહ્મ પતિપાદયન્તિ ।
- પ્રશ્ન-૩ નાથમુનિ, યામુનાચાર્ય અને રામાનુજ સ્વામીનો પરિચય આપો. (૧૪)
- Que-3 Give introduction of Nathmuni, Yamunacharya and Ramanujswami. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ શ્રીભાષ્ય અનુસાર 'જન્માદ્યધિકરણમ્' સમજાવો.
- Que-3 Explain the 'જન્માદ્યધિકરણમ્' according to શ્રીભાષ્ય.

- પ્રશ્ન-૪ વિશિષ્ટાદ્વૈત મતે બ્રહ્મની વિભાવના સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
Que-4 Explain clearly the concept of બ્રહ્મ according to વિશિષ્ટાદ્વૈતમત. (14)
અથવા / OR
પ્રશ્ન-૪ શ્રી ભાષ્ય અનુસાર 'શાસ્ત્રયોનિત્વાદધિકરણમ્' સમજાવો.
Que-4 Explain the 'શાસ્ત્રયોનિત્વાદધિકરણમ્' according to શ્રીભાષ્ય.
પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
Que-5 Write critical notes on any two of the following. (14)
૧) વિશિષ્ટાદ્વૈતે જીવઃ ।
૨) શ્રી ભાષ્યે (૧/૧/૩) પ્રત્યક્ષસ્ય પ્રકારાઃ ।
૩) રામાનુજાચાર્યસ્ય ગ્રન્થાઃ ।
૪) શ્રીભાષ્યે જીવનમુક્તેઃ खण्डम् ।
